

Utlåtande 2008:162 RI (Dnr 315-12/2008)

Slutrapport för projektet ”Möjligheter att anordna avlopp inom delar av Listuddens koloniområde”

Hemställan från Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande
Skarpnäcks stadsdelsnämnds hemställan om att utreda frågan om enkla avloppslösningar i koloniområdena avslås.

Föredragande borgarrådet Sten Nordin anför följande.

Ärendet

Skarpnäcks stadsdelsnämnd har genomfört ett projekt – ”Möjligheter att anordna avlopp inom delar av Listuddens koloniområde” – som var finansierat av miljömiljarden. I projektet konstateras att vatten från området rinner ut i sjön Flaten i vilken det finns risk för ökad utlakning av växtnäring. En enkät har skickats till alla kolonister med frågor om avloppssituationen och utifrån svaren har olika förslag till åtgärder tagits fram. Demonstrationsanläggningar har byggts i tre stugor för omhändertagande av duschvatten, diskvatten och urinseparerande latrintoaletter för vinterbruk.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd anser att det har framkommit en rad förslag till avloppslösningar som borde kunna tillåtas allmänt i koloniområden och föreslår att staden utreder frågan om enkla avloppslösningar inför att de nya avtalen ska tecknas.

I de avtal som gäller fram till 31 oktober 2010 ges inga möjligheter att anlägga privata vatten- och avloppslösningar. Trots detta finns vatten indraget i

80 procent av kolonistugorna, 52 procent har diskho och nio procent har dusch. Kolonistugorna har sällan någon avloppslösning vilket strider mot Miljöbalken.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd har för sin del beslutat att godkänna slutrapporten samt att hemställa hos kommunfullmäktige om att frågan om enkla avloppslösningar utreds inom staden inför de nya avtal som ska tecknas med koloniföreningarna 2010.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret anser att privata vatten- och avloppslösningar inte heller i framtiden ska tillåtas i koloniträdgårdsområdena. En bättre efterlevnad av avtalet mellan Stockholms stad och koloniföreningarna skulle minska mängden avlopp varför kontoret föreslår att Skarpnäcks stadsdelsnämnds hemställan avslås.

Mina synpunkter

Stockholms koloniområden är fantastiska miljöer som berikar såväl stockholmarnas vardag som stadsmiljön. Levande koloniområden spelar en viktig roll för att människor ska komma i åtnjutande av stadens grönområden.

Det projekt som genomförts av Skarpnäcks stadsdelsnämnd visar emellertid på en bekymrande problematik beträffande VA-situationen. Ur miljöhänseende är det väsentligt att dessa problem kan lösas. Det är inte acceptabelt att avloppsvatten släpps ut orenat i naturen i anslutning till koloniområdena. Situationen är särskilt känslig när det, som i föreliggande ärende, rör sig om ett naturreservat.

Jag delar dock stadsledningskontorets bedömning att lösningen inte kan bestå i att tillmötesgå en bristande efterlevnad av avtalen. Stadens avtal medger inte egna avloppslösningar i koloniträdgårdsområdena just för att undvika att problem som de som nu uppmärksammas i Listuddens koloniområde ska uppstå. Lösningen på dessa problem är inte att staden ändrar sin hållning, då det dels skulle föranleda ökade investeringsbehov och dels en förändrad användning av koloniområdena. Istället måste åtgärder vidtas för att säkerställa att efterlevnaden av gällande avtal förbättras.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Roger Mogert* (s) och *Ann-Margarethe Livh* (v) enligt följande.

Vi föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta följande.

1. Avslå föredragande borgarrådets förslag till beslut.
2. Bifalla hemställan från stadsdelsnämnden.
3. Uppdra åt stadsledningskontoret att utreda frågan i samråd med Exploateringsnämnden.
4. Därutöver anföra följande.

Det är viktigt att värna koloniområdenas karaktär av odlingsområden. De får inte bli en form av sommarstugor. Då fyller de inte längre sin funktion. Samtidigt måste staden arbeta med alla former av miljöproblem. Oavsett om avtalsbrott skett, eller om nuvarande form av avtal inte alls rymmer någon lösning på problemen, måste den miljöbelastning som koloniorrådet riskerar att innebära tas på allvar. Därför bör staden genomföra en utredning. Arbetet bör även behandla andra koloniområden där liknande problem kan tänkas förekomma.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Yvonne Ruwaida* (mp) enligt följande.

Frågan huruvida koloniområden ska tillåtas ha eget avlopp är komplex. Miljöpartiet anser att det är viktigt staden och kolonisterna samarbetar så att det inte uppstår avlopp utan rening. I princip bör gemensamma lösningar eftersträvas istället för att varje stuga ska ha eget vatten. För dessa gemensamma lösningar bör man satsa på mer miljövänliga system än idag. Istället för att ha dasstunnor som hämtas bör urinsorterande toaletter med fekaliekompostering användas. Därmed kan urin som är ett mycket värdefullt växtnäringsmedel användas lokalt. Genom att kompostera fekalierna undviker man onödiga och transporter och minskar därmed koldioxidutsläppen.

Koloniområden över hela staden kan utgöra utmärkta pilotområden för att urinsortering och dess hantering. I framtiden bör någon form av urinsortering införas i vanliga bostadsområden då humanurin är ett mycket värdefullt växtnäringsmedel som rätt använt skulle kunna ersätta en stor del av konstgödslet. Idag går denna näringskälla till spillo och bidrar till övergödningen av Östersjön.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

Skarpnäcks stadsdelsnämnds hemställan om att utreda frågan om enkla avloppslösningar i koloniområdena avslås.

Stockholm den 24 september 2008

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Anette Otteborn

Reservation anfördes av *Carin Jämtin, Tomas Rudin, Roger Mogert och Teres Lindberg* (alla s) och *Ann-Margarethe Livh* (v) med hänvisning till reservationen av (s) och (v) i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av *Stefan Nilsson* (mp) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (mp) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Skarpnäcks stadsdelsnämnd har genomfört ett projekt – ”Möjligheter att anordna avlopp inom delar av Listuddens koloniområde” – som var finansierat av miljömiljarden. I projektet konstateras att vatten från området rinner ut i sjön Flaten i vilken det finns risk för ökad utlakning av växtnäring. En enkät har skickats till alla kolonister med frågor om avloppssituationen och utifrån svaren har olika förslag till åtgärder tagits fram. Demonstrationsanläggningar har byggts i tre stugor för omhändertagande av duschvatten, diskvatten och urinseparerande latrintoaletter för vinterbruk.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd anser att det har framkommit en rad förslag till avloppslösningar som borde kunna tillåtas allmänt i koloniområden och föreslår att staden utreder frågan om enkla avloppslösningar inför att de nya avtalen ska tecknas.

I de avtal som gäller fram till 31 oktober 2010 ges inga möjligheter att anlägga privata vatten- och avloppslösningar. Trots detta finns vatten indraget i 80 procent av kolonistugorna, 52 procent har diskho och nio procent har dusch. Kolonistugorna har sällan någon avloppslösning vilket strider mot Miljöbalken.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 6 december 2007 att godkänna slutrapporten för miljömiljardsprojektet ”Möjligheter att anordna avlopp inom delar av Listuddens koloniområde” samt att hemställa hos kommunfullmäktige om att frågan om enkla avloppslösningar utreds inom staden inför de nya avtal som ska tecknas med koloniföreningarna 2010.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 6 november 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Bakgrund

Skarpnäcks stadsdelsområde innefattar 14 koloniföreningar, varav sju med stugor. Sju koloniföreningar ligger inom Flatenområdet som blev naturreservat 2007. Skarpnäcks stadsdelsförvaltning sökte 2005 medel från miljömiljarden för ett projekt inom ett koloniområde. Syftet med projektet var att hitta metoder som kan minska läckage av övergödande ämnen till sjön Flaten. En studie har genomförts i Listuddens koloniområde inom Flatens naturreservat. Det är ett stugområde där egna avloppslösningar förekommer, trots att detta ej är tillåtet. Listuddens koloniområde ligger längs Flatendi-

ket och vatten därifrån rinner direkt ut i sjön.

Under projektet har en kartläggning av nuläge och naturgivna förutsättningar gjorts. Stockholm Vatten AB har gjort mätningar av vattenkvaliteten i Flatendiket ovanför och nedströms Listuddens koloniområde. En enkät har skickats till alla kolonister med frågor om avloppssituationen och utifrån svaren har olika förslag till åtgärder tagits fram. Demonstrationsanläggningar har byggts för omhändertagande av duschvatten, diskvatten i tre enskilda stugor och urinseparerande latrintoaletter för vinterbruk. Bygget av demonstrationsanläggningarna har även delfinansierats genom medel från Landstingets miljövårdsanslag. Demonstrationsanläggningarna har visats upp för intresserade i maj 2007. Projektet har avslutats 2007 10 31.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen anser att det framkommit en rad förslag till avloppslösningar i projektet som borde kunna tillåtas allmänt i koloniområden. Speciellt de olika demonstrationsanläggningarna som byggts fungerar väl. Förvaltningen föreslår att Skarpnäcks stadsdelsnämnd godkänner rapporten för miljömiljardsprojektet och hemställer hos kommunfullmäktige att frågan om enkla avloppslösningar utreds inom staden inför de nya avtal som ska tecknas med koloniföreningarna 2010.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret. Inom stadsledningskontoret har ärendet beretts av finansavdelningen.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 22 april 2008 har i huvudsak följande lydelse.

I avtalet mellan Stockholms stad och koloniträdgårdsföreningarna ges inga möjligheter att anlägga privata vatten- och avloppslösningar. Koloniträdgårdsområdena får endast användas för koloniträdgårdssändamål. I avtalet förbinder sig koloniträdgårdsföreningarna att inte tillåta privata avlopps- eller vattenledningar utan att kommunen lämnat sitt tillstånd i varje särskilt fall.

Stadsledningskontoret delar stadsdelsnämndens uppfattning att det finns problem med avlopp från koloniträdgårdar. Detta visar inte minst detta miljömiljardsprojekt. Kontoret konstaterar dock att det främst beror på att avtalet inte följs. Ändamålet för koloniträdgårdsområdena ska även fortsättningsvis vara av den karaktären att privata vatten- och avloppslösningar inte ska tillåtas. För att komma tillrätta med problemen bör istället efterlevnaden av avtalet förbättras. Att tillåta avlopp i koloniträdgårdsområdena kan, förutom behov av ökade investeringar och ökat avlopp, även bidra till

att områdena används för övernattning.

Stadsledningskontoret anser därför att kommunstyrelsen beslutar att föreslå kommunfullmäktige att hemställa om en utredning avslås.